

Pierlepeins boerderijvrienden

Uitgegeven in opdracht van de Provinciale Landbouwkamer voor Oost-Vlaanderen

Beleidsverantwoordelijke: gedeputeerde Alexander Vercamer

Samenstelling & foto's: Provincie Oost-Vlaanderen, dienst Landbouw en Platteland

Tekeningen: Isabelle Delue

Lay-out & druk: Nevelland-Drongen

Oplage: 5000 expl.

V.u. Alexander Vercamer, p/a Gouvernementstraat 1, 9000 Gent

de wereld van Pierlepein

maakt jong & oud warm voor alles wat groeit en bloeit op en rond de boerderij

Zin in interessante weetjes over muisje Pierlepein

én haar boerderijvrienden: **Polydor het paard,**
Kornelia de koe,
Viktorija het varken,
Gertrude de geit en
Hipoliet de haan.

Een echte aanrader voor wie nieuwsgierig is én de boerderij super vindt!

Dit boekje vormt een schakel tussen de Pierlepeinsnuffeltocht (boerderijzintuigenprikkeling voor kleuters met een klassikale naverwerking ahv vertelsteen) en de Pierlepeinschatkist (didactische boerderijkoffer voor 9-10 jarigen) die je kan ontdekken op de Pierlepeinbedrijven.

Hopelijk tot binnenkort op de boerderij!

Info: Provinciale landbouwkamer voor Oost-Vlaanderen

Gouvernementstraat 1, 9000 Gent

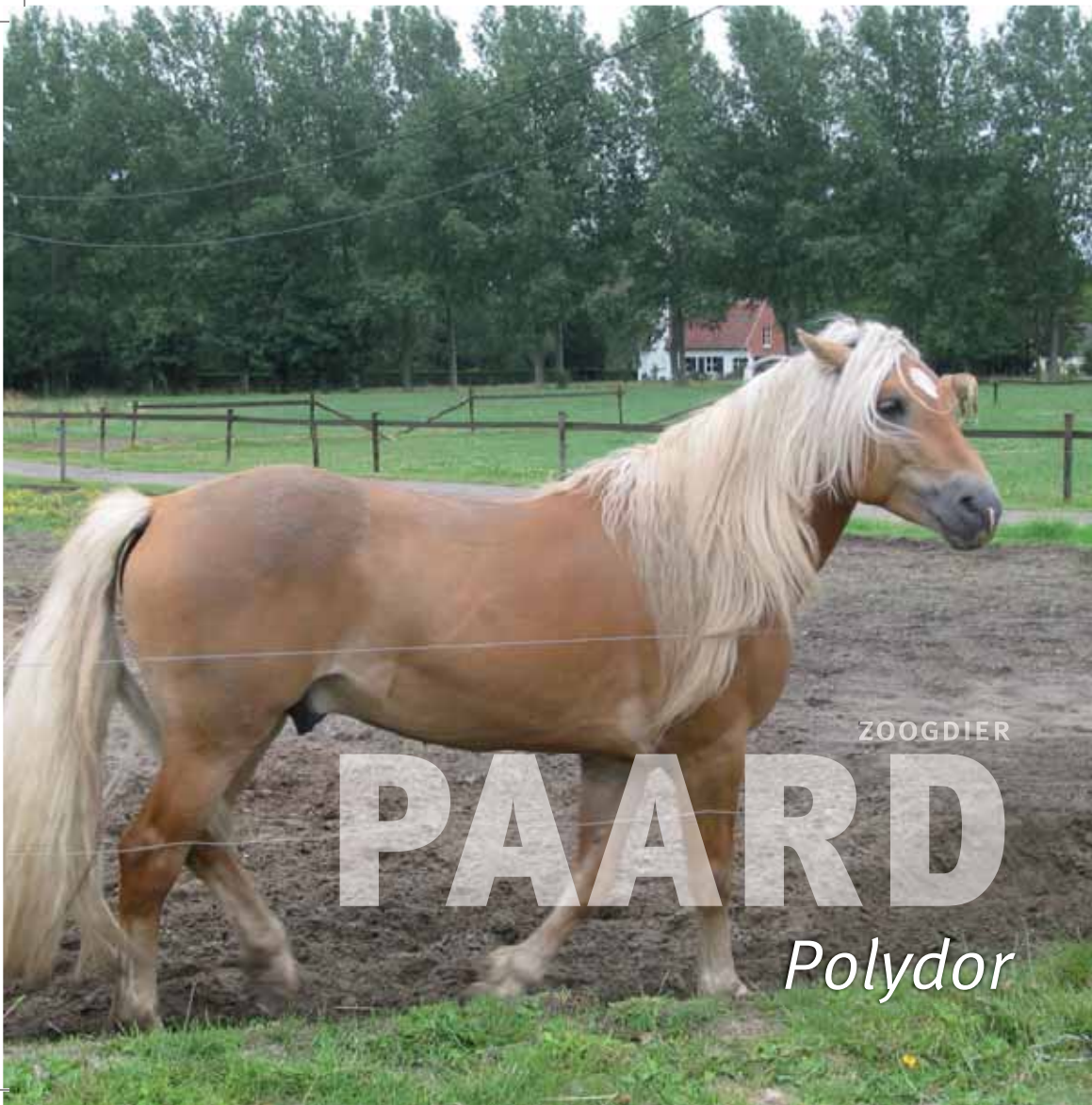
tel. 09 267 86 80

fax 09 267 86 97

landbouwkamer@oost-vlaanderen.be

www.pierlepein.be

De Provinciale Landbouwkamer voor Oost-Vlaanderen is niet verantwoordelijk voor eventuele fouten. De informatie kan niet worden vermeerderd of gebruikt zonder voorafgaandelijke toestemming van de Provinciale Landbouwkamer.

ZOOGDIER

PAARD

Polydor

familie

Hengst

Merrie

Veulen

Een veulentje groeit 11 maanden in de buik van de mama merrie. Direct na de geboorte probeert het veulen recht te staan en te drinken bij de moeder. Na één uurtje kan het veulen al rondlopen.

geluid

Hinniken.

gewicht

Een pasgeboren veulentje weegt ongeveer 40 kg.

Een volwassen merrie weegt ongeveer 550 kg. Een volwassen hengst weegt ongeveer 500 kg.

woonplaats

Stal (box) en/of weide.

menu

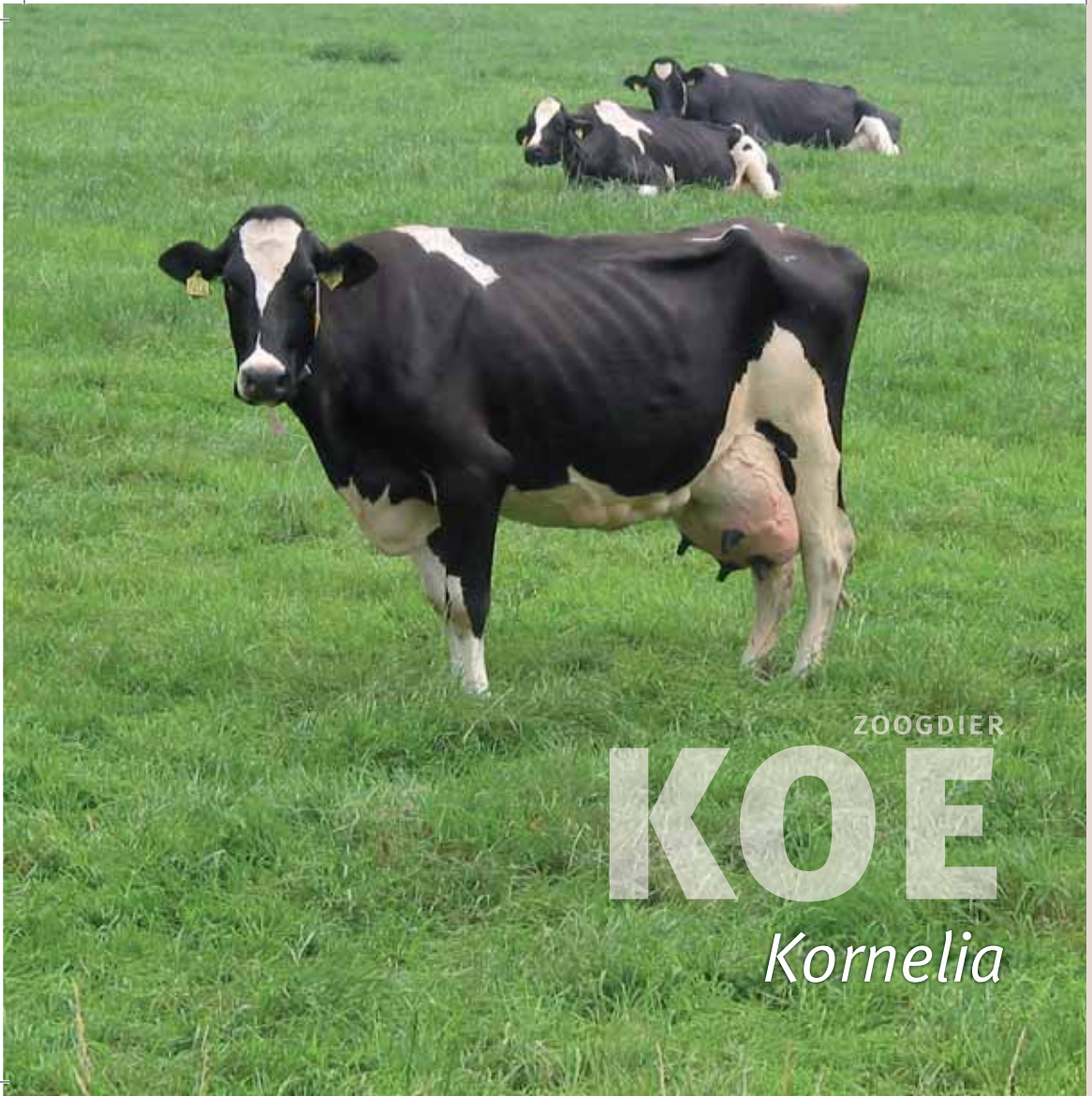
Paarden zijn plantenetters (herbivoren). Ze eten gras, kuilgras en hooi maar ook voederbieten, geplette gerst, zemen, wortelen, Kuilgras wordt op de boerderij bewaard in grote balen omwikkeld met plastic.

De boer maakt het paardenvoer klaar met zelfgeteelde gewassen ofwel koopt hij paardenkorrels (samengesteld voeder) bij de fabriek.

weetjes

- Het paard is een 'edel dier' daarom worden de termen 'hoofd', 'mond' en 'benen' gebruikt in plaats van "kop", "muil" en "poten".
- Paarden zijn hoefdieren en behoren tot de éénhoevigen (zoals de ezel en de zebra). De smid brengt hoefijzers op de hoeven om ze te beschermen bij gebruik op verharde wegen.
- Paarden zijn geen herkauwers zoals koeien.
- Paarden ruiken en horen bijzonder goed.
- De lange haren op de bovenzijde van de hals zijn manen.
- Sommige mensen drinken paardenmelk omdat het gezond is voor hun darmen.
- Een gecastreerd mannelijk paard is een ruïn.
- Vroeger gebruikte de boer trekpaarden voor het werk op de akkers, nu heeft hij een tractor.
- Paarden met een schofthoogte minder dan 1.47m worden pony's genoemd.
- De Haflinger is een voskleurig, lief bergpaardje met blonde manen en staart.
- Bekende paarden: Amerigo & Slecht Weer Vandaag (Sinterklaas), Het Ros Beiaard, Black Beauty, Paard van Troje, Tornado (Zorro), Witje (Pipi Langkous), Polydor (grootste vriend van muisje Pierlepein)...

ZOOGDIER

KOE

Kornelia

familie

Stier

Koe

Kalf

Een kalfje groeit 9 maanden in de buik van de mama koe, evenlang als een baby in de buik van zijn/haar mama.
Na de geboorte van het kalf, geeft de koe 10 maanden melk.

geluid

Loeien

gewicht

Een pasgeboren kalfje weegt ongeveer 40 kg.
Een volwassen koe weegt gemiddeld 650 kg.
Een volwassen stier weegt gemiddeld 900 kg.

woonplaats

Weide en/of stal.

In de zomer grazen koeien in de wei. Als het kouder wordt (herfst-winter) blijven ze op stal. In een open loopstal bewegen de koeien vrij rond, gaan zelf hun voer halen en worden gemolken in een aparte melkstal.

menu

Koeien zijn runderen. Het zijn planteneters (herbivoren). In de zomer eten ze vooral gras. In de winter kuilgras, hooi, snijmaïs,... en krachtvoer.

weetjes

- Er zijn vlees- en melkkoeien. Een typisch vleesrund is het Belgisch wit-blauw ras.
- Melkkoeien produceren ongeveer 30 liter melk per dag (= 3 volle emmers).
- De melk wordt gevormd in de melkblaasjes van de uier. Melkvormende cellen halen de nodige bestanddelen uit het bloed. Er moet 300 tot 400 liter bloed passeren om 1 liter melk te maken. Meestal worden koeien twee keer per dag gemolken.
- Koeien maken op één dag meer dan 26000 kaakbewegingen.
- Koeien zijn herkauwers: ze trekken gras met hun tong van de grond en malen het tussen de onderste tanden en kaken. Ze slikken het gras bijna zonder kauwen in, gaan liggen en herkauwen nadien. Een koe heeft daarvoor vier magen: de pens, de netmaag, de boekmaag en de lebmaag.
- De uitwerpselen van koeien heten koeienvlaaien. Vermengd met stro wordt het mest die de grond vruchtbaar maakt.
- De lange staarten van koeien zijn echte vliegenmeppers.
- Van koemelk wordt lekkere yoghurt, boter, kaas en ijsjes gemaakt.
- Kornelia de koe is een goede vriendin van muisje Pierlepein.

ZOOGDIER

VARKEN

Viktorija

familie

Beer

Zeug

Big

Biggetjes groeien 3 maanden, 3 weken en 3 dagen in de buik van de mama zeug. Er zijn 2 worpen per jaar met telkens een tiental biggen.

geluid

Knorren.

Om elkaar iets duidelijk te maken, hebben varkens wel twintig verschillende knorgeluiden (hard-zacht knorren, kreunen, zuchten, gillen, ...).

gewicht

Een pasgeboren big weegt ongeveer 1 kg.

Een volwassen slachtrijp varken weegt ongeveer 115 kg.

Een volwassen beer weegt ongeveer 300 kg.

woonplaats

Varkensstal.

Op een gesloten varkensbedrijf worden biggen geboren en blijven er tot ze volgroeid en slachtrijp zijn.

menu

Varkens eten veel en zijn alleseters (omnivoren). Varkensvoer wordt door de boer klaargemaakt met zelfgeteelde gewassen of in een voederfabriek gemaakt.

weetjes

- Het varken heeft een gekke korte neus = snuit (platte wroetschijf met 2 gaten) en kan heel goed ruiken, beter dan de mens.
- Varkens hebben korte pootjes met gespleten hoeven.
- Varkens vinden de zomer niet leuk want zweten kunnen ze niet.
- Varkenshaar werd vroeger gebruikt voor het maken van verfkwasten.
- Viktoria het varken is de schattigste vriendin van muisje Pierlepein.

ZOOGDIER

GEIT

Gertrude

familie

Bok

Geit

Lam

De lammetjes groeien bijna 5 maanden in de buik van de mama geit. Een éénjarige geit heeft meestal één of twee lammeren. Bij een oudere geit is de geboorte van een twee- of een drieling normaal.

geluid

Mekkeren

gewicht

Een pasgeboren lammetje weegt ongeveer 2,5 kg.

Een volwassen melkgeit weegt ongeveer 70 kg.

Een volwassen bok weegt ongeveer 100 kg.

woonplaats

Melkgeiten: stal.

Dwerggeiten: weide en schuilhok.

menu

Geiten zijn herkauwende zoogdieren.

Zij eten gras, hooi, kruiden, groenten, plantenscheuten, bladeren, boomschors, ...

weetjes

- De geit behoort tot de evenhoevigen.
- Een geit geeft gemiddeld vier liter melk per dag. Geitenkaas, geitenijs, ...worden gemaakt van geitenmelk. Voor mensen die allergisch zijn voor koeienmelk is geitenmelk meestal een goede vervanger. De melk bevat ongeveer hetzelfde vet- en eiwitgehalte als koeienmelk. Geitenmelk is lichter verteerbaar dan koeienmelk.
- Sommig geitjes hebben onder de kin een baardje, dit is een sikje. Soms hebben ze onderaan de kin 'lelletjes'.
- Een gecasteerde mannelijke bok is een weer.
- De voortplanting van geiten is aan seizoenen gebonden. Geiten zijn bronstig van het eind van de zomer tot het begin van de winter.
- In de Middeleeuwen werden geiten in verband gebracht met heksen en duivels. De duivel werd dikwijls met een bokkenpoot afgebeeld. Reden: bokken verspreiden een speciale geur via een klier tussen de horens en hebben een grote geslachtsdrift.
- Gertrude de geit is de nieuwsgierigste vriendin van muisje Pierlepein.

VOGEL

HAAN

Hipoliet

familie

Haan

Hen

Kuiken

De hen legt eieren en broedt ze uit. Het broeden duurt 21 dagen.

geluid

Kraaien. Een kip kakelt en een broedse hen klokt.

gewicht

Een pasgeboren kuiken weegt ongeveer 20 gram.

Een volwassen kip weegt ongeveer 3 kg.

Een volwassen haan weegt ongeveer 4,5 kg.

woonplaats

Kippenhok en neerhof.

menu

Graantjes, maïskorrels, regenwormen, gras,...

weetjes

- De haan begint te kraaien vanaf zonsopgang. Op zijn kop heeft hij een grote kam en aan zijn kin grotere lellen dan een kip. Een haan is fier en loopt met zijn borst vooruit.
- De haan en de kippen gaan niet slapen, ze gaan op stok.
- Een gecasteerde haan is een kapoen.
- Kippen hebben geen tanden. Ze slikken steentjes in om het voedsel fijn te malen.
- Kippen zijn vogels die niet kunnen vliegen en niet kunnen zwemmen.
- Er bestaan 40 verschillende kippenwoordjes. Praten of tokkelen gebeurt al voor de geboorte van het kuiken. Een moederkloek (moederkip) geeft haar kennis door aan haar kuikens, dat gebeurt terwijl ze nog in het ei zitten. De kuikens antwoorden terug door gepiep dwars door de eierschaal heen.
- Een hen doet er ongeveer 25 uur over om een ei te maken. Ze legt jaarlijks 300 eieren.
- Kippen kunnen hun kop heel ver in alle richtingen draaien (14 halswervels, de mens heeft er maar 7).
- Kippen hebben oorlelletjes. Meestal legt een kip met witte lelletjes witte eieren en één met roze lellen bruine eieren.
- De huid op de poten van de kip bestaat uit schubben, zoals bij reptielen.
- Hipoliet de haan is de fierste vriend van muisje Pierlepein.

ZOOGDIER

MUIS

Pierlepein

familie

Mannetjesmuis

Vrouwtjesmuis

Jong

Muizen planten zich razendsnel voort. Per jaar krijgen ze meerdere nesten.

Het vrouwtje kan vijf tot tien keer per jaar jongen werpen met drie tot twaalf jongen per worp.

De kleine muisjes groeien 20 dagen in de mamabuik.

geluid

Mannetjesmuizen verleiden vrouwtjesmuizen door middel van ultrasone klanken (cfr. gefluit van vogels (muziek)).

gewicht

Een pasgeboren muis weegt 7 gram.

Een volwassen muis weegt 16 gram.

woonplaats

De huismuis leeft bijna altijd in de buurt van de mens. Overal op de boerderij is ze te vinden (stal, hagen,...).

Ze houdt van warmte.

menu

Muizen zijn alleseters (omnivoren). Ze eten granen, zaden, noten, wortelen en insecten, larven en wormen,...zelfs papier. Per dag eet een muis ongeveer 3,5 gram.

weetjes

- Muizen laten overal hun urine achter. Dit maakt hen extra kwetsbaar voor roofvogels (= natuurlijke vijanden) want muizenurine geeft ultraviolet licht af dat roofvogels kunnen waarnemen. Andere natuurlijke vijanden zijn uilen (voornamelijk de kerkuil) en huiskatten.
- De muis beschikt over een zeer goed ontwikkeld gehoor (vooral geluiden met een zeer hoge frequentie) én tastvermogen. Rondom de snuit zitten grote stevige tastharen.
- Vleermuizen zijn geen muizen.
- Muisje Pierlepein woont op actieve land- en tuinbouwbedrijven in Oost-Vlaanderen en verwelkomt iedereen. Meer info op www.pierlepein.be.

Zin in een boerderijbezoek met muisje Pierlepein?

www.pierlepein.be

landbouw & platteland

'Pierlepeins ragebol' deelluik van 'platteland boert buitengewoon goed', is een initiatief van de Provinciale Landbouwkamer voor Oost-Vlaanderen en wordt ondersteund door het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, dienst Landbouw en Platteland.